

Podnikání jako OSVČ

Před zahájením podnikání si opatříte **živnostenské oprávnění**. Některé činnosti (například spisovatel, zemědělec, auditor, daňový poradce, a mnoho dalších) živností nejsou, tj. živnostenské oprávnění se k jejich provozování nevydává (ale někdy musí být splněny požadavky jiných zákonů, např. zkouška auditora). O živnostenské oprávnění požádáte **na kterémkoliv živnostenském úřadě**, za vyřízení zaplatíte 1 000 Kč.

Vaše první povinnosti

Při startu podnikání se **registrujete ve zdravotní pojišťovně a na správě sociálního zabezpečení**.

Obě registrace můžete provést rovnou na živnostenském úřadě při založení živnostenského oprávnění přes jednotný registrační formulář. Máte také možnost registrovat se na příslušných úřadech osobně nebo korespondenčně do 8 dnů od obdržení živnostenského oprávnění.

Jednotným formulářem se také rovnou přihlásíte k **dani z příjmů, dani silniční** apod. I tady platí, že se můžete registrovat přímo na finančním úřadě, lhůta je 15 dnů ode dne, kdy započal vykonávat živnost.

Zálohy na zdravotní pojištění v prvním roce (před podáním prvního přehledu)

Pokud pro vás **platí minimální vyměřovací základ**, začnete platit zálohy v minimální výši **3 143 Kč**. Výše minimální zálohy se každoročně od ledna mění, navýšení se tedy promítne poprvé do únorové platby.

➤ Pozor!

Zálohu za daný měsíc zaplatíte do 8. dne následujícího měsíce.

Peníze pošlete na účet své zdravotní pojišťovny (vedený u ČNB) pro platby samoplátců – osob samostatně výdělečně činných. Účty mohou být rozdělené i podle místa bydliště. **Variabilním symbolem je vaše rodné číslo.**

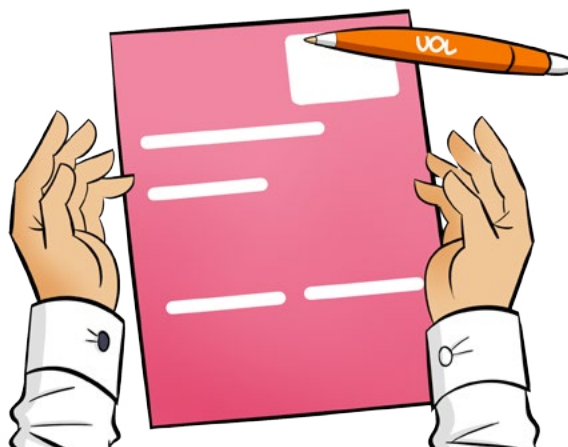
Pokud pro vás **neplatí minimální vyměřovací základ**, zálohy v prvním roce nemusíte platit. Zdravotní pojištění zaplatíte po skončení roku podle skutečného výdělku.

Pro koho neplatí minimální vyměřovací základ?

- **Státní pojištěnci.** Nezaopatřené děti, studenti do 26 let, osoby na mateřské/rodičovské dovolené, osoby pobírající rodičovský příspěvek, důchodci atd.
- **Osoby s hlavním příjmem ze zaměstnání.** Sem spadáte, pokud jste zaměstnaní celý měsíc a odvádíte ze zaměstnání pojištění alespoň ve výši odpovídající minimální mzdě.
- Osoby těžce zdravotně postižené, osoby v důchodovém věku, které nesplnily podmínky přiznání důchodu.
- Osoby, které řádně a celodenně pečují o alespoň jedno dítě do 7 nebo dvě děti do 15 let.

➤ Pozor!

Pokud jste zároveň zaměstnaní (musí se jednat o zaměstnání zakládající účast na nemocenském pojištění), nemáte povinnost hradit zálohy ani v dalších letech. Vždy můžete pojistné platit jednorázově po podání přehledu. v ostatních případech jsou zálohy pro další rok stanoveny ze skutečného příjmu v předchozím roce.

Jak podat přehled?

Nejpozději měsíc po termínu pro podání daňového přiznání musíte podat **přehled OSVČ zdravotní pojišťovně**. Obvykle tedy nejpozději **první pracovní den v červnu** (to je pro případ, kdy je přiznání podáváno elektronicky datovou schránkou), případně první pracovní den v srpnu, pokud přiznání zpracoval daňový poradce.

V přehledu se vypočte **pojistné za minulý rok podle skutečného příjmu**. Pokud pro vás platí minimální vyměřovací základ, nebude pojistné nižší, než odpovídá minimální vyměřovacímu základu, tedy přibližně *počet měsíců podnikání × výše zálohy*. Maximální výše pojistného není omezena.

Pokud pro vás minimální vyměřovací základ neplatí, počítá se pojistné ze skutečného příjmu:

$$\text{Příjmy} - \text{výdaje} \times 0,5 \times 0,135$$

Na základě srovnání pojistného a výše uhrazených záloh vyjde buď **nedoplatek, nebo přeplatek**. Nedoplatek uhradíte stejným způsobem jako zálohy, přeplatek si můžete nechat vrátit, nebo ho použít na zálohy v příštím roce.

K platbám záloh zasílají pojišťovny po skončení roku dokument, který doporučujeme předat osobě, která bude přehledy zpracovávat.

Nová výše zálohy

V přehledu se také vypočte záloha pro další rok. Ta bude:

- 1) **Minimální stanovená částka pro daný rok** (platí pro OSVČ, pro které platí minimální vyměřovací základ).
- 2) **Dle výpočtu** (platí pro OSVČ, pro které není stanoven minimální vyměřovací základ, nebo pokud je částka vypočtená podle vzorce vyšší než minimální záloha).
- 3) **Nula** (platí pro OSVČ, které jsou zároveň zaměstnanci).

Zálohy za sociální zabezpečení v prvním roce (před podáním prvního přehledu)

Pokud **vykonáváte činnost jako hlavní**, začnete platit zálohy na důchodové pojištění v minimální výši **3 399 Kč** pro rok 2025. Tato sazba **platí pro začínající podnikatele** po dobu prvních tří kalendářních let od zahájení podnikání, pokud tuto činnost v předchozích 20 letech nevykonávali. **Pro ostatní platí** minimální záloha v roce 2025 **4 759 Kč**. Tato částka se každoročně mění, původní platí vždy do podání přehledu za předchozí rok.

> Pozor!

Zálohu za daný měsíc zaplatte vždy do konce daného měsíce.

Peníze posílejte na účet ČSSZ (vedený u ČNB) pro platby důchodového pojištění OSVČ u příslušného pracoviště. **Variabilní symbol je číslo přidělené ČSSZ**. Nemůžete tedy platit dříve, než vás ČSSZ zaregistruje.

Pokud **vykonáváte činnost jako vedlejší**, zálohy v prvním roce neplatíte. Důchodové pojištění zaplatíte po skončení roku podle skutečného výdělku, pokud přesáhnete limit pro vedlejší činnost.

Za OSVČ, které vykonávají svou činnosti jako vedlejší, se považují např. zaměstnanci (odvádějící důchodové pojištění ze zaměstnání), starobní a invalidní důchodci, osoby pobírající rodičovský příspěvek nebo peněžitou podporu v mateřství, nezaopatřené děti, studenti do 26 let, osoby pečující o osobu závislou na pomoci jiné osoby, osoby ve výkonu vojenské služby.

Jak podat přehled?

Nejpozději měsíc po termínu pro podání daňového přiznání musíte podat **přehled OSVČ příslušnému pracovišti ČSSZ**. Obvykle tedy nejpozději **první pracovní den v červnu** (to je pro případ, kdy je přiznání podáváno elektronicky datovou schránkou), případně první pracovní den v srpnu, pokud přiznání zpracoval daňový poradce.

V přehledu se vypočte **pojistné za předchozí rok podle skutečného příjmu**. Pokud máte činnost jako hlavní, nebude důchodové pojistné nižší, než odpovídá minimálnímu vyměřovacímu základu, tedy přibližně *počet měsíců podnikání × výše zálohy*.

> Pozor!

Maximální výše pojistného je omezena maximálním vyměřovacím základem. Výše max. vyměřovacího základu pro rok 2025 je 2 234 736 Kč a odpovídající pojistné 652 543 Kč.

Pokud máte **činnost jako vedlejší**, počítá se pojistné ze skutečného příjmu:

$$\text{Základ daně} \times 0,55 \times 0,292$$

V případě, že základ daně nedosáhne určité výše, není důchodové pojistné u vedlejší činnosti povinné. v roce 2025 jde o částku 111 736 Kč, která se krátí o 1/12 za každý měsíc, kdy jste nepodnikali.

Na základě srovnání pojistného a výše uhrazených záloh vyjde buď **nedoplatek**, nebo **přeplatek**. Nedoplatek uhradíte stejným způsobem jako zálohy, přeplatek si můžete nechat vrátit, nebo ho použít na zálohy v příštím roce.

Informace o zaplacených zálohách lze průběžně kontrolovat či stahovat na ePortále ČSSZ, přístup je možný na základě tzv. identity občana.

Nová výše zálohy

V přehledu se také vypočte záloha pro další rok:

- 1) **Ve výši loňské povinnosti po vydělení počtem měsíců podnikání** (platí pro OSVČ s příjmem, který je vyšší, než odpovídá minimálnímu vyměřovacímu základu pro hlavní nebo vedlejší činnost).
- 2) **Minimální stanovená částka pro daný rok**
- 3) **Nula** (platí pro OSVČ s vedlejší činností a nízkým vyměřovacím základem).

> Pozor!

U OSVČ, které přesáhly maximální vyměřovací základ, může být záloha i mírně vyšší než v předchozím roce – podle skutečného příjmu a maximálního vyměřovacího základu v dalším roce.

Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění **není pro OSVČ povinné**. Pokud se přesto rozhodnete nemocenské hradit, můžete se k němu přihlásit kdykoli během provozování činnosti. Není to ale možné zpětně.

Co vyplnit? Použijte formulář Přihláška k dobrovolné účasti na nemocenském OSVČ.

Výši pojistného si volíte sami. Musí být v rozmezí odpovídajícím vašemu příjmu. V prvním roce podnikání se horní limit počítá z průměrné mzdy v národním hospodářství, **minimální měsíční částka** pro rok 2025 je **243 Kč**. V dalších letech vychází z posledního přehledu.

> Pozor!

Pokud se rozhodnete platit nemocenské pojištění, je velmi důležité zaplatit včas. Při pozdní platbě dojde k automatickému odhlášení.